

RNZD dalība partulu EEP

Edgars Dreijers,
MSc. biol.,
zoologs

2002. gadā Rīgas zooloģiskais dārzs iesaistījās partulu EEP, izveidojot vairošanas grupas 3 sugām. 2003. gadā Rīgā sekmīgi vairojās mainīgā partula (*Partula varia*), spožā partula (*P. radiolata*) un Rajatejas partula (*P. tristis*). *P. radiolata* pēcnācēji iegūti jau 2. paaudzē.

Rajatejas partula (*Partula tristis*)

Partulu dzimtas (Partulidae) gliemeži ir Klusā okeāna salu endēmi. 75 % partulu sugu jau ir izmirušas. Partulas apdraud sārtais vilkgliemezis (*Euglandina rosea*), kurš barojas ar citu sugu gliemežiem. Vilkgliemezi salās ievada, lai samazinātu Austrumāfrikas ahātgliemežu (*Achatina fulica*) skaitu. Ahātgliemežus salās ievada audzēšanai pārtikai, taču tie ieviesās savvaļā un sāka kaitēt lauksaimniecībai.

1986. gadā partulas sāka vairo, un vēlāk izveidoja EEP. Visi dati par partulu vairošanas apstākļiem un parametriem tiek krāti PSMS datubāzē (Partulid Species Management System). Partulas vairo, cerot tās reintroducēt, ja vilkgliemezis Klusā okeāna salās izmirtu sugas izviršanas vai kanibālisma rezultātā. Partulu izlaišanai savvaļā izveidotas 20 x 20 m norobežotas teritorijas, kuras atbrīvotas no ievesto gliemežu sugām.

Rīgas zooloģiskajā dārzā partulas tur no 2002. gada 15. oktobra, kad no Londonas atvedām vairošanas grupas (11 *P. varia*, 20 *P. radiolata*, 32 *P. tristis*). *P. varia* un *P. radiolata* ir kritiski apdraudētas, *P. tristis* — savvaļā jau izmirusi suga. Londonā apgūvām arī partulu turēšanas metodiku. Lai uzturētu partulām nepieciešamo mikroklimatu, tās turam ar plēvi pārklātos stikla terārijos. Ieteiktā temperatūra ir 20–24°C, bet Rīgā partulu audzēšanas telpā gaisa temperatūra svārstās 21–28°C robežās. Gaisa mitrumu nodrošinām, terārijos iekļājot mitrus papīra dvieļus. Gliemežus barojam ar barības maisījumu, kas izstrādāts Londonas zooloģiskajā dārzā.

Rīgā partulas pirmos mazuļus dzemdēja jau pirmajā nedēļā pēc atvešanas, ko gan nevar uzskatīt par mūsu nopelni, jo partulu grūsnība ilgst 6–8 nedēļas. Pirmie Rīgā dzimušie gliemeži dzimumbriedumu sasniedza 2003. gadā — pēc apmēram 4 mēnešiem. Salīdzinot ar citām gliemežu sugām, partulām ir ilgāks attīstības cikls, pie tam tās ir oldzīvdzemdētājas. Tā dēļ mazuļu ir mazāk. Partulu dzīves ilgums ir ap 5 gadiem, bet laboratorijas apstākļos reģistrēti arī 17 gadi.

2003. gadā spožajai partulai (*P. radiolata*) ieguvām jau otro paaudzi. Šī suga dzemdē lielākus mazuļus, un to attīstība ir straujāka. Pašlaik Rīgā visu 3 sugu partulu grupas ir palielinājušās — gada beigās bija 51 *P. varia*, 100 *P. radiolata* un 122 *P. tristis* pieaugušu gliemežu.

Mainīgā partula (*Partula varia*)

Spožā partula (*Partula radiolata*)

Riga Zoo's Participation in Partula EEP

Edgars Dreijers, Zoologist

Polynesian tree snails, *Partula*, are subject of a dramatic decline since 1970ies. 75 % of *Partula* species are already extinct, with only four species left in the wild, and 13 more species that exist only in captivity. The main factor that led the species to extinction was an inconsiderate introduction of two other snail species to the islands. In 1980ies, the first *Partula* captive populations were established.

In 2002, Riga Zoo joined the Partula EEP and established captive breeding groups of three species. On 15 October, the initial breeding stock arrived from London Zoo — *Partula varia* (11 specimens), *P. radiolata* (20), and *P. tristis*, the species already extinct in the wild (32). The first births occurred already in the first week after the arrival. The first Riga born snails reached their maturity in 2003, after a development period of four months. By the end of 2003, the number of adult specimens in our collection has reached already 51, 100, and 122 respectively. *P. radiolata* breeds already in the second generation (the young of this species are relatively larger at the birth, and the development till the maturity is faster). The recommended maintenance temperature is 20–24° C; our breeding premises allow maintaining the temperature regime within 21–28° C. The snails are fed the complex foods provided by London Zoo.